

ЗВІТ
про огляд витрат державного бюджету у сфері ліцензування
в Державній регуляторній службі України у 2024 році

Головний розпорядник коштів державного бюджету: Держава регуляторна служба України

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: підвищення ефективності і результативності виконання Державною регуляторною службою України (далі – ДРС), як спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування, завдань з удосконалення законодавства і методичного керівництва.

I. Опис поточної ситуації у сфері ліцензування

Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон про ліцензування) регулює суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, визначає виключний перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, встановлює уніфікований порядок їх ліцензування, нагляд і контроль у сфері ліцензування, відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності.

Пунктом 6 частини першої статті 1 Закону про ліцензування визначено, що **ліцензування** – засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав та законних інтересів, життя і здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища.

Принципи державної політики у сфері ліцензування визначені статтею 3 Закону про ліцензування.

Державна політика у сфері ліцензування ґрунтується на:

1) *принципі єдиної державної системи ліцензування*, що реалізується шляхом:

- ✓ встановлення єдиного переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, виключно цим Законом;
- ✓ визначення вичерпного переліку документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії, виходячи з мінімальної кількості таких документів, достатніх лише для підтвердження виконання вимог відповідних ліцензійних умов;
- ✓ визначення Кабінетом Міністрів України органів ліцензування, крім державних органів, які визначені органами ліцензування законом, видів господарської діяльності, визначених статтею 7 цього Закону;

2) *принципі територіальності*, згідно з яким дія ліцензії поширюється на адміністративну територію органу ліцензування, що її видав;

3) *принципі дотримання законності* шляхом того, що:

✓ запровадження ліцензування виду господарської діяльності здійснюється виключно законом шляхом внесення змін до статті 7 цього Закону;

✓ види господарської діяльності, не зазначені у статті 7 цього Закону, ліцензуванню не підлягають;

✓ виключно законами визначаються підстави для видачі ліцензії, залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду, відмови у видачі ліцензії, переоформлення ліцензії, розширення та звуження провадження виду господарської діяльності ліцензіатом, зупинення, відновлення дії ліцензії повністю або частково, анулювання ліцензії повністю або частково і строки прийняття та набрання чинності рішеннями органів ліцензування;

✓ встановлюються конкретні строки здійснення кожної дії органу ліцензування, спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування;

✓ вимоги ліцензійних умов мають бути однозначними, прозорими та виключати можливість їх суб'єктивного застосування органами ліцензування чи ліцензіатами;

✓ повноваження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування, Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування поширюються на сферу ліцензування всіх видів господарської діяльності, визначаються виключно цим Законом і не можуть бути обмежені іншими законами;

✓ запроваджується відповідальність посадових осіб органів ліцензування і спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування та суб'єктів господарювання за порушення вимог нормативно-правових актів, що регулюють сферу ліцензування;

✓ забороняється вимагання органами ліцензування надання документів з державних паперових або електронних інформаційних ресурсів;

4) *принципі пріоритетності захисту прав, законних інтересів, життя і здоров'я людини, навколишнього природного середовища, захисту обмежених ресурсів держави та забезпечення безпеки держави*, що передбачас:

✓ ліцензування застосовується лише до такого виду господарської діяльності, провадження якого становить загрозу порушення прав, законних інтересів громадян, життю чи здоров'ю людини, навколишньому природному середовищу та/або безпеці держави, і лише у разі недостатності інших засобів державного регулювання;

✓ запобігання проявам корупції;

✓ у разі внесення змін до нормативно-правових актів у сфері ліцензування, передбачається достатній для реалізації цих змін строк, але не менш як два місяці;

5) *принципі рівності прав суб'єктів господарювання*, що передбачає:

- ✓ вільний вибір суб'єктом господарювання провадження встановленого законом виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, і території своєї діяльності;
- ✓ забезпечення при отриманні ліцензії рівності прав суб'єктів господарювання незалежно від організаційно-правової форми чи форми власності, якщо інше не встановлено законом;
- ✓ встановлення єдиних вимог ліцензійних умов шляхом визначення їх відповідності рівням ризику від провадження відповідного виду господарської діяльності;
- ✓ уникнення необґрунтованих обтяжень чи зайвих адміністративних процедур;
- ✓ заборону використання ліцензування видів господарської діяльності для обмеження конкуренції;

б) *принципі відкритості процесу ліцензування*, що забезпечується шляхом:

- ✓ внесення відомостей про ліцензування видів господарської діяльності суб'єктів господарювання до ліцензійних реєстрів;
- ✓ своєчасного оприлюднення результатів ліцензійної діяльності органами ліцензування на своїх офіційних веб-сайтах та проектів нормативно-правових актів - у порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації»;
- ✓ забезпечення доступності інформації у сфері ліцензування відповідно до закону;
- ✓ залучення на паритетних засадах представників профільних громадських організацій, суб'єктів господарювання та/або їх об'єднань до процесу прийняття рішень Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування.

Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню (далі – Перелік), встановлений статтею 7 Закону про ліцензування.

Частиною першою статті 7 Закону про ліцензування встановлено, що ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності (на сьогодні 33):

1) банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг - у випадках, встановлених законом, та діяльність із здійснення операцій з готівкою, що включають інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, оброблення та зберігання готівки (п. 1 Переліку);

2) професійна діяльність на ринках капіталу та організованих товарних ринках, яка ліцензується відповідно до Закону України «Про державне

регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (п. 1¹ Переліку);

3) діяльність у сфері медіа, що ліцензується відповідно до Закону України «Про медіа» (п. 4 Переліку);

4) діяльність у сфері електроенергетики, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про ринок електричної енергії», і діяльність у сфері використання ядерної енергії, яка ліцензується відповідно до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» (п. 5 Переліку);

5) освітня діяльність, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених спеціальними законами у сфері освіти (п. 6 Переліку);

6) виробництво і торгівля спиртом етиловим, спиртовими дистилатами, біоетанолом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і паливом, зберігання пального, яка ліцензується відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» (п. 7 Переліку);

7) надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації) та технічного захисту інформації, за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України (п. 8 Переліку);

8) будівництво об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України, - з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» (п. 9 Переліку);

9) виробництво лікарських засобів, оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами, імпорт лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) - з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про лікарські засоби» (п. 10 Переліку);

10) виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду; виробництво спеціальних

засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж (п. 11 Переліку);

11) виробництво вибухових матеріалів промислового призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України (п. 12 Переліку);

12) надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України (п.13 Переліку);

13) виробництво особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України(п. 14 Переліку);

14) діяльність з управління небезпечними відходами, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про управління відходами» (п. 14¹ Переліку);

15) медична практика (п.15 Переліку);

16) діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я України (п. 16 Переліку);

17) ветеринарна практика (п. 17 Переліку);

18) випуск та проведення лотерей з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про державні лотереї в Україні» (п.18 Переліку);

19) діяльність на ринку азартних ігор, яка ліцензується відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» (п. 18¹ Переліку) ;

20) туropolиторська діяльність (п.19 Переліку);

21) промисловий вилов водних біоресурсів за межами юрисдикції України (п. 21 Переліку);

22) культивування рослин, включених до таблиці I Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного Переліку, - з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» (п. 22 Переліку);

23) діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації (критерії належності та перелік технічних засобів негласного отримання інформації визначаються

Кабінетом Міністрів України за поданням Служби безпеки України) (п. 23 Переліку);

24) діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням технічних засобів розвідки (критерії належності до технічних засобів розвідки визначаються розвідувальними органами України) (п. 23¹ Переліку);

25) перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським, автомобільним, залізничним та повітряним транспортом, міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом (п. 24 Переліку);

26) зовнішньоекономічна діяльність відповідно до статті 16 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (п. 25 Переліку);

27) транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом (п. 26 Переліку);

28) діяльність на ринку природного газу, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про ринок природного газу» (п. 27 Переліку);

29) централізоване водопостачання та централізоване водовідведення (п. 28 Переліку);

30) виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії (п. 29 Переліку);

31) охоронна діяльність (п. 30 Переліку);

32) виробництво ветеринарних препаратів(п. 33 Переліку);

33) заготівля та тестування донорської крові та компонентів крові незалежно від їх кінцевого призначення, переробка, зберігання, розподіл та реалізація донорської крові та компонентів крові, призначених для трансфузії (п. 34 Переліку).

Водночас статтею 2 Закону про ліцензування визначені види господарської діяльності, на які не поширюється дія Закону про ліцензування:

1) діяльність у сфері медіа, що здійснюється відповідно до Закону України «Про медіа»;

2) виробництво і торгівля спиртом етиловим, спиртовими дистилатами, біоетанолом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і паливом, зберігання пального, що здійснюється відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних

напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»;

3) діяльність у сфері електроенергетики, на ринку природного газу, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами, постачання теплової енергії та іншу діяльність, ліцензування якої здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до закону, та здійснення контролю у цих сферах;

4) діяльність у сфері використання ядерної енергії, яка здійснюється відповідно до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»;

5) професійна діяльність на ринках капіталу та організованих товарних ринках, ліцензування якої здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до закону;

6) діяльність на ринку азартних ігор, що провадиться відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор»;

7) банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг та діяльність із здійснення операцій з готівкою, ліцензування яких здійснює Національний банк України відповідно до закону.

Серед видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, є 8 видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до Закону про ліцензування з урахуванням особливостей, визначених спеціальними законами.

Таким чином, усі види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, за Законом про ліцензування можна поділити на три групи:

1) види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до Закону про ліцензування;

2) види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до Закону про ліцензування з урахуванням особливостей, визначених спеціальними законами;

3) види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до вимог спеціальних законів.

Згідно з пунктом 7 частини першої статті 1 Закону про ліцензування **орган ліцензування** - державний орган, уповноважений законом або Кабінетом Міністрів України на здійснення ліцензування господарської діяльності.

Перелік органів ліцензування затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2015 р. № 609 (22 центральні органи виконавчої влади і колегіальні органи та СБУ, 25 - обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, 25 - територіальні органи ДПС).

№ п/п	№ в Переліку	Вид господарської діяльності
1	2. НКЦПФР	професійна діяльність на ринках капіталу та організованих товарних ринках
2	3. Національна рада з питань телебачення і радіомовлення	діяльність у сфері медіа
3	4. Держатомрегулювання	діяльність у сфері використання ядерної енергії
4	5. МОН	освітня діяльність у сфері вищої, післядипломної, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти
5	5 ¹ . Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	освітня діяльність у сфері дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
6	6. ДПС	виробництво спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, і пального
7	територіальні органи ДПС	оптова торгівля спиртом етиловим, спиртовими дистилатами, алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і паливом роздрібна торгівля алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і паливом зберігання пального
8	8. Адміністрація Держспецзв'язку	надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг

		електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України
9	10. Держлікслужба	виробництво лікарських засобів, оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами, імпорт лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів); культивування рослин, включених до таблиці І переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного переліку заготівля і тестування донорської крові та компонентів крові незалежно від їх кінцевого призначення, переробка, зберігання, розподіл та реалізація донорської крові та компонентів крові, призначених для трансфузії
10	11. МВС	виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду; виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж

		охоронна діяльність
11	12. Держпраці	виробництво вибухових матеріалів промислового призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України
12	13. ДСНС	надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України
13	14. Міндовкілля	виробництво особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України
		діяльність з управління небезпечними відходами
14	15. МОЗ	медична практика
		діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим МОЗ
15	16. Держпродспоживслужба	ветеринарна практика
		виробництво ветеринарних препаратів
16	19. Держрибагентство	промисловий вилов водних біоресурсів за межами юрисдикції України
17	20. СБУ	діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації (критерії належності та перелік технічних засобів негласного отримання інформації визначаються Кабінетом Міністрів України за поданням СБУ)
18	21. Укртрансбезпека	перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним, залізничним

		транспорт, міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом
19	21. Адміністрація судноплавства	перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом
20	22. Державіаслужба	перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів повітряним транспортом
21	23. ДАРТ	туроператорська діяльність
22	24. Мінекономіки, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	зовнішньоекономічна діяльність
23	25. НКРЕКП	діяльність у сфері електроенергетики
		транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом
		діяльність на ринку природного газу
24	26. НКРЕКП, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	централізоване водопостачання та водовідведення
		виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії
25	27. Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей	випуск та проведення лотерей
		діяльність на ринку азартних ігор
26	28. Державна інспекція архітектури та містобудування	будівництво об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 1 Закону про ліцензування ліцензійні умови - нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України, іншого уповноваженого законом органу державної влади, положення якого встановлюють вичерпний перелік вимог до провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, обов'язкових для виконання ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії.

Згідно з вимогами частини другої статті 9 Закону про ліцензування ліцензійні умови та зміни до них розробляються органом ліцензування, підлягають погодженню спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування та затверджуються Кабінетом Міністрів України, крім випадків, визначених законом.

ДРС, як спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування у сфері господарської діяльності, проведено аналіз щодо виконання органами ліцензування повноважень, які визначені Законом про ліцензування, в частині розробки проектів ліцензійних умов і змін до них та подання їх в установленому порядку на затвердження Кабінету Міністрів України.

За результатом аналізу було встановлено, що станом на сьогодні відсутні ліцензійні умови у сферах:

- будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України;
- випуску та проведення лотерей;

не приведені у відповідність до Закону про ліцензування в частині вимог ліцензійних умов з урахуванням змін, внесених, зокрема, Законом України від 02 жовтня 2019 р. № 139-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності», який набрав чинності 18 грудня 2019 року, такі ліцензійні умови провадження господарської діяльності з:

- промислового вилову водних біоресурсів за межами юрисдикції України (постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 845);
- перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом (постанова Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2015 р. № 1168);
- перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів повітряним транспортом (постанова Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 134);

- надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 821).

Для виду діяльності, пов'язаної з розробленням, виготовленням, постачанням технічних засобів розвідки (критерії належності до технічних засобів розвідки визначаються розвідувальними органами України) не визначені органи ліцензування та не затверджені відповідні ліцензійні умови.

Відповідно до Положення про Державну регуляторну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2014 р. № 724, ДРС, зокрема, є **спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування у сфері господарської діяльності**.

Повноваження ДРС, як спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування у сфері господарської діяльності, визначені частиною шостою статті 2 та частиною першою статті 4 Закону про ліцензування.

Так, згідно з частиною шостою статті 2 Закону про ліцензування формування та реалізацію державної політики у сфері ліцензування у встановленому цим Законом порядку здійснюють: Кабінет Міністрів України або інший орган державної влади у випадках, встановлених законом, - шляхом прийняття нормативно-правових актів у сфері ліцензування; спеціально уповноважений орган з питань ліцензування; органи ліцензування.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону про ліцензування **спеціально уповноважений орган з питань ліцензування:**

- 1) розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства у сфері ліцензування;
- 2) узагальнює практику застосування нормативно-правових актів з питань ліцензування;
- 3) погоджує проекти нормативно-правових актів у сфері ліцензування (у тому числі проекти ліцензійних умов);
- 4) здійснює методичне керівництво, інформаційне забезпечення діяльності органів ліцензування та визначає форму ліцензійного звіту;
- 5) здійснює нагляд за додержанням органами державної влади, державними колегіальними органами законодавства у сфері ліцензування;
- 6) утворює Експертно-апеляційну раду з питань ліцензування та забезпечує її діяльність;
- 7) має право для цілей Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування отримувати від органу ліцензування копії документів, які стосуються прийнятого ним рішення, що оскаржується до спеціально уповноваженого органу з питань

ліцензування, та залучати на громадських засадах державних службовців, науковців та інших фахівців (за згодою їхніх керівників) для одержання консультацій та проведення експертизи документів у сфері ліцензування, а також запитувати і отримувати інформацію, документи чи матеріали;

8) видає розпорядження відповідно до повноважень, визначених цим Законом;

9) одержує інформацію з питань ліцензування та контролю за наявністю ліцензій у суб'єктів господарювання від органів ліцензування, органів, посадові

особи яких відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення складають протоколи про адміністративні правопорушення щодо виявлення провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без отримання ліцензії або у період зупинення дії ліцензії, зокрема щорічний ліцензійний звіт та щорічний звіт про виявлення провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без отримання ліцензії або у період зупинення дії ліцензії;

10) має безоплатний доступ до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань у порядку, встановленому Міністерством юстиції України;

11) веде у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, Реєстр розгляду скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органів ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування;

12) надає на підставі рішення Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування погодження на проведення позапланової перевірки додержання ліцензіатом вимог ліцензійних умов з підстав, передбачених пунктами 2, 4 і 5 частини третьої статті 19 цього Закону.

Міжнародний досвід у сфері ліцензування показує, що процедури та вимоги для отримання ліцензій можуть суттєво відрізнятися залежно від країни, галузі та специфічних національних законодавчих норм.

На відміну від законодавства України у сфері ліцензування зарубіжні країни для різних видів господарської діяльності застосовують інші засоби регулювання: акредитацію, сертифікацію, дозвільну систему, реєстрацію, концесію.

В Німеччині регулювання освітньої діяльності відбувається через застосування процедури акредитації освітніх програм, яка здійснюється в декілька етапів.

Так, була створена Foundation for the Accreditation of Study Programmes in Germany¹ (далі – FASP), яка покликана акредитувати інші організації (Agencies),

які в подальшому акредитують освітні програми закладів освіти. Наразі таких організацій (Agencies) нараховується 102.

Правову основу системи акредитації складає Закон про FASP3 та договори, які укладаються між FASP та акредитуючими організаціями і визначають основні права та обов'язки організації-партнера, яка залучена в акредитаційну систему.

В США складна система акредитації, яка поділяється на федеральні та регіональні організації. Міністерством освіти США визнає агентства/асоціації, які в свою чергу здійснюють акредитацію навчальних закладів по встановленим вимогам. Такий перелік організацій офіційно публікується.

Основним завданням акредитації є підтвердження відповідності навчального закладу певному рівню. Ця функція покладена на приватні саморегулюючі організації.

У Франції головним інструментом у сфері регулювання освітньої діяльності виступає акредитація закладів освіти. Головну роль в цьому процесі відіграє Міністерство національної освіти, молоді та спорту, яке акредитує як державні, так і приватні заклади освіти через 3 рівні акредитації: акредитація наукового ступеню (перший рівень) – надається лише державним навчальним закладам, які мають право видавати національний диплом, акредитація через візу (другий рівень) – надається приватним навчальним закладам та акредитація через визнання (третій рівень) – також надається приватним навчальним закладам. Одночасно функціонують різноманітні профільні організації, які здійснюють акредитацію навчальних закладів певного напрямку та в подальшому консультують Міністерство щодо акредитації того чи іншого навчального закладу.

У Польщі існує кілька видів регулювань бізнесу. Все залежить від роду діяльності та класу послуг, що надаються:

- Ліцензія: оформляється у разі роботи у фінансовій, автомобільної або залізничній галузях.

- Реєстр: Необхідно вносити діяльність в реєстри при роботі в таких галузях: туризм, кадрові питання, обмін валют тощо.

- Концесія. Оформлення ліцензії такого роду необхідна у випадку з роботою в таких галузях як: авіа трансфер, ЗМІ, енергоресурси та інші сфери державної монополії.

- Дозвіл. Без нього не обійтися в сферах діяльності, які підпорядковуються державному регулюванню: азартні ігри, продаж алкоголю і тютюну, страхування.

Отримання ліцензій та дозволів для ведення підприємницької діяльності в Польщі є необхідним, адже контролюється не лише відповідними державними органами, але й контрагентами та клієнтами.

В залежності від виду діяльності дозволи та ліцензії видаються на різний строк від 1 року і безстроково. Також від обраного дозвільного документу залежить складність процедури, строк отримання ліцензії, дозволу та вартість державного платежу.

Протягом багатьох років ліцензування професійної діяльності медиків в Європі та інших країнах здійснюється шляхом індивідуального ліцензування лікарської практики.

Цей процес детально регламентований на законодавчому рівні країн. У деяких із країн надання ліцензій є прерогативою спеціально створених владних органів, в інших – це належить до компетенції органів лікарського самоврядування.

Слід зауважити також, що в країнах, де існує механізм індивідуального ліцензування лікарської практики, діяльність закладів охорони здоров'я не ліцензується.

В Німеччині свідоцтво про допуск до лікарської практики називається апробацією, що є тією ж повноцінною ліцензією для лікарів. Основними нормативними актами, що регулюють процес апробації лікарів, є *Bundesärzteordnung* — федеральний закон, що поширюється на всіх лікарів, а також спеціальне положення — *Approbationsordnung*.

Однак особливістю німецької лікарської практики є те, що вона здебільшого регулюється місцевими законами відповідних земель. Тому вагому роль у регулюванні механізму апробації відіграють положення нормативних актів суб'єктів федерації, що містять більш конкретизовані та додаткові правила та вимоги до медиків, які в дечому можуть різнитися між собою.

Органом ліцензування, відповідальним за весь процес апробації, є належні управління у сфері охорони здоров'я регіональних урядів земель, — міністр охорони здоров'я в межах кожної землі. Сама ж апробація медичного працівника визнається по всій країні.

Також у Німеччині діє лікарське самоврядування, представлене Федеральною палатою лікарів (*Bundesärztekammer*) та палатами лікарів земель. Лікар, який отримав апробацію, повинен зареєструватися у відповідній палаті лікарів федеральної землі, у межах якої працюватиме.

Щодо вимог до осіб, які бажають отримати апробацію наприкінці базової медичної кваліфікації, окрім документів на підтвердження медичної освіти, з них вимагається також низка додаткових документів, серед яких: доказ громадянства, свідоцтво про відсутність судимості, автобіографія, свідоцтво про народження, довідка про стан здоров'я тощо.

Апробація видається на невизначений термін та повторно не проводиться. Однак на лікарів покладається обов'язок так званого безперервного продовження медичної освіти та постійного підвищення кваліфікації.

Проте існує імовірність призупинення або відкликання ліцензії. У випадку серйозних порушень лікарем своєї професійної етики орган ліцензування може призупинити або відкликати ліцензію. Залежно від характеру правопорушень до особи можуть застосуватися й інші санкції, а саме: попередження, штраф, тимчасове усунення від справ і анулювання ліцензії.

У випадку, якщо причиною неналежного виконання лікарем своїх обов'язків став поганий стан здоров'я, його ліцензія може бути змінена або відкликана.

Будь-які рішення органу ліцензування та палат лікарів ліцензіати мають право оскаржувати в адміністративних судах.

Дещо іншою є практика Ізраїлю в проведенні індивідуального ліцензування медичних працівників.

Як і у Німеччині, ліцензування тут проводиться уповноваженим органом в системі охорони здоров'я. Однак існує відмінність щодо самих дозвільних документів — їх декілька, а саме: базова ліцензія на заняття лікарською діяльністю та сертифікати на практику спеціаліста в тій чи іншій галузі. Крім того, існують тимчасові та постійні ліцензії.

Для отримання ліцензії особа повинна відповідати встановленим вимогам, серед яких: наявність диплома про закінчену медичну освіту, проходження інтернатури, свідоцтво про громадянство або постійне місце проживання, відсутність судимості тощо.

У разі відповідності всім вищезазначеним критеріям медик може претендувати на отримання першої ліцензії, що надається особі тимчасово, строком дії 12 місяців, за необхідності вона може бути повторно продовжена на той самий період. Для отримання постійної ліцензії медик повинен пропрацювати в Ізраїлі щонайменше 12 місяців та отримати рекомендаційний лист від лікаря, у якого є постійна ліцензія, та сертифікат щодо спеціалізації у певному напрямі. Лише після цього така особа може отримати ліцензію на невизначений термін та повторного ліцензування не потребує.

За видачу усіх вищезазначених ліцензій стягується окрема плата.

В Ізраїлі ліцензія також розглядається як один зі способів впливу та стимулювання належного виконання лікарями своїх обов'язків, оскільки в іншому разі орган ліцензування може прийняти рішення про позбавлення особи членства та зупинення/припинення дії ліцензії.

Майже в усіх Європейських країнах ліцензування суб'єктів господарювання, що виконують роботи та надають послуги протипожежного призначення, не застосовується. Замість ліцензування такі роботи (послуги) виконуються працівниками, що мають відповідну освіту, пройшли відповідну акредитацію, атестацію чи сертифікацію. Так, для виконання робіт та надання послуг протипожежного призначення, в Бельгії, Хорватії, Чехії, Фінляндії, Франції, Греції, Італії, Португалії, Румунії, Словаччині та Іспанії вимагається наявність спеціальної освіти або отримання сертифікату. Отримання ліцензії вимагається тільки в Польщі, Словенії та деяких федеральних землях Німеччини. Угорщина вимагає отримання дозволу, а в Туреччині та Великій Британії взагалі відсутнє державне регулювання робіт та послуг протипожежного призначення.

Такий огляд та аналіз міжнародного досвіду інших країн світу свідчить про те, що багато сфер господарської діяльності здійснюється через інші інструменти доступу на ринок, окрім ліцензування.

Проведення аналізу стратегічних і програмних документів, зокрема щодо актуальності та узгодженості цілей і завдань, визначених у таких документах, в частині ліцензування у сфері господарської діяльності

Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року».

Наказ ДРС від 20.02.2023 № 25 (зі змінами – наказ ДРС від 28.03.2024 № 71) «Про затвердження Стратегії Державної регуляторної служби України на 2023-2025 роки».

Накази ДРС від 09.02.2022 № 40 «Про затвердження Плану роботи Державної регуляторної служби України на 2022 рік»; від 25.01.2023 № 9 «Про затвердження Плану роботи Державної регуляторної служби України на 2023 рік», від 18 січня 2024 р. № 13 «Про затвердження Плану роботи Державної регуляторної служби України на 2024 рік» (далі – Плани роботи ДРС).

Згідно з Національною економічною стратегією на період до 2030 року викликами і бар'єрами на шляху досягнення стратегічних цілей, зокрема, за стратегічною ціллю 1 «Забезпечення прозорого та ефективного регулювання діяльності суб'єктів господарювання» є неефективна система реєстрацій, дозволів та ліцензій (надмірне бюрократичне навантаження на бізнес, відсутність цифровізації процедур).

Стратегічний курс політики щодо розбудови комфортного регуляторного середовища за стратегічною ціллю 1 «Забезпечення прозорого та ефективного регулювання діяльності підприємств» спрямований, серед іншого, на спрощення системи реєстрації, отримання дозволів та ліцензій.

З метою досягнення стратегічної цілі одним із завдань, передбачених Національною економічною стратегією на період до 2030 року, є забезпечення цифровізації функціонування ліцензування, дозвільних систем у сфері господарської діяльності та декларативного принципу.

Викладені у стратегічних і програмних документах цілі та завдання у сфері ліцензування передбачають, зокрема, удосконалення законодавства з питань ліцензування (Завдання 3.3 Стратегії ДРС на 2023-2025 роки).

Шляхи реалізації	Розробка пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»
Термін виконання	грудень 2025 року
Індикатор виконання	розроблено пропозиції, які надіслано на погодження заінтересованим органам влади
Стан виконання	2023 рік:

Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності» (далі – проект Закону) з метою впорядкування суспільних відносин у сфері ліцензування видів господарської діяльності, особливо важливих в умовах воєнного стану, усунення колізій і недосконалостей норм і процедур ліцензування, виявлених під час практичного застосування положень Закону «Про ліцензування видів господарської діяльності». У зв'язку з наявними від ДРС і від Мінекономіки пропозиціями щодо внесення змін до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ДРС та Мінекономіки взяли участь у засіданні робочої (експертної) групи з впровадження Закону України «Про адміністративну процедуру», створеної при Секретаріаті Кабінету Міністрів України. На засіданні Робочої групи 03 травня 2023 року відбулося представлення двох законопроектів, розроблених Мінекономіки та ДРС та узгоджено положення єдиного проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності». 18.10.2023 проект Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» зареєстровано у Верховній Раді України за № 10161 (далі – проект Закону № 10161).

20 грудня 2023 року проект Закону № 10161 прийнято за основу.

10 вересня 2024 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру».

18 вересня 2024 року відповідний Закон України направлено на підпис Президенту України.

2024 рік:

1) За результатом опрацювання підготовленого до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру», зареєстрованого у ВРУ за № 10161, ДРС направила до Комітету Верховної Ради України з

питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування пропозиції та обґрунтування щодо необхідності створення Комісії з розгляду скарг з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності (лист ДРС від 06.02.2024 № 534/20-24).

Представники ДРС включені до складу Робочої групи Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування щодо опрацювання та підготовки до другого читання проекту № 10161. Відбулося 8 засідань робочої групи).

2) Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» – з метою забезпечення дотримання ліцензіатами встановлених Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та відповідними ліцензійними умовами провадження видів господарської діяльності вимог щодо подання до органів ліцензування повідомлень про зміни даних, зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, а також належної реалізації принципу відкритості процесу ліцензування. Проект Закону разом з матеріалами до нього надісланий на погодження органам ліцензування (законопроект разом з матеріалами до нього надісланий на погодження органам ліцензування листом ДРС від 22.03.2024 № 1133; опрацьовано пропозиції та зауваження; листом ДРС від 08.04.2024 № 1363/20-24 направлено Мінекономіки, Мінфіну, Мінцифри; від 22.05.2024 № 2006/20-24 – НАЗК; від 22.05.2024 № 2012/20-24 – Мін'юсту; Мінцифри, Мінфіном, Мінекономіки погоджено без зауважень; 04.07.2024 організовано та проведено узгоджувальну нараду за участі представників Мін'юсту, Мінагрополітики, КРАЛІ, Держрибагентства).

3) Розроблено проект спільного наказу Мінекономіки та ДРС «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Державної регуляторної служби України від 14 липня 2015 р. № 781/38» – у зв'язку з втратою актуальності наказу Мінекономіки

	та ДРС від 14 липня 2015 р. № 781/38 «Про затвердження форми та змісту ліцензії», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2015 р. за № 848/27293. Подано його на погодження до Мінекономіки. Листом Мінекономіки від 26.03.2024 проект наказу надіслано на реєстрацію до Мін'юсту. Листом Мінекономіки від 11.04.2024 № 3622-06/26619-03 наказ повернуто ДРС після державної реєстрації в Мін'юсті за № 510/41855 від 08.04.2024. Наказ № 7642/68 набув чинності 19.04.2024.

На виконання стратегічної цілі «Підвищення ефективності державних інструментів регулювання бізнесу» ДРС здійснює відповідні заходи, що передбачені Планами роботи ДРС, зокрема:

- розроблення пропозицій щодо проектів нормативно-правових актів, спрямованих на удосконалення процедур ліцензування видів господарської діяльності;
- здійснення методичного керівництва та інформаційного забезпечення діяльності органів ліцензування;
- опрацювання та погодження проектів Ліцензійних умов (змін до Ліцензійних умов) провадження видів господарської діяльності та змін до них;
- забезпечення діяльності Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування при ДРС;
- здійснення аналізу та узагальнення практики застосування законодавства з питань ліцензування.

Витяги із звітів про стан виконання Планів роботи ДРС на 2022-2023 роки в частині ліцензування, у тому числі заходи щодо здійснення методичного керівництва та інформаційного забезпечення діяльності органів ліцензування та розробки пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності, додаються (додатки 1 та 2).

Стратегічні цілі, напрями та заходи, визначені у річних планах діяльності ДРС направлені та деталізують шляхи реалізації державної політики у сфері ліцензування, що визначено метою бюджетної програми за КПКВК 8681010 «Керівництво та управління у сфері регуляторної політики та ліцензування».

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками

Проведення аналізу ефективності та результативності використання бюджетних коштів (зокрема з урахуванням бюджетного запиту, паспорту бюджетної програми, звіту про його використання, результатів ефективності бюджетної

програми) за КПКВК 8681010 «Керівництво та управління у сфері регуляторної політики та ліцензування» по Департаменту ліцензування та дозвільної системи

2022 рік

№ з/п	Показники	Од. вим.	Джерело інформації	Затверджено в паспорті бюджетної програми	Фактичні результативні показники	Відхилення
Продукту						
1	Кількість опрацьованих звернень органів ліцензування щодо погодження позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов	Од.	Внутрішньо-господарський облік	300	22	-278
Зменшення показника (-278 од.) зумовлено припиненням проведення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану у зв'язку прийняттям постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						
2	Кількість розглянутих звернень щодо роз'яснення законодавства у сфері ліцензування та дозвільної системи	Од.	Внутрішньо-господарський облік	370	203	-167
Зменшення показника (-167 од.) зумовлено зменшенням надходження відповідних звернень та у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану (Указ Президента України від 24.02.2024 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»)						
3	Кількість опрацьованих щорічних ліцензійних звітів органів ліцензування	Од.	Внутрішньо-господарський облік	390	474	84
Збільшення показника (+ 84 од.) зумовлено тим, що органи ліцензування подають щорічні ліцензійні звіти з розмежуванням на частини виду господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню						
4	Кількість скарг, розглянутих Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування	Од.	Внутрішньо-господарський облік	100	25	-75
Відхилення показника (-75 од.) пояснюється припиненням проведення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану у зв'язку прийняттям постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						

Ефективності						
1	Кількість опрацьованих звернень органів ліцензування щодо погодження позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов на 1 працівника (4 особи)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	75	11	-64
Зменшення показника (- 64 од.) пояснюється припиненням проведення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану у зв'язку прийняттям постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						
2	Кількість розглянутих звернень щодо роз'яснення законодавства у сфері ліцензування та дозвільної системи на 1 працівника (14 осіб)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	26	34	8
Відхилення показника (+8 од.) пояснюється фактичною кількістю (6 осіб) працівників, що здійснювали розгляд звернень, при запланованому показнику у 14 осіб						
3	Кількість опрацьованих ліцензійних звітів органів ліцензування на 1 працівника (2 особи)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	195	237	42
Збільшення показника (+42 од.) обумовлено тим, органи ліцензування подають щорічні ліцензійні звіти з розмежуванням на частини виду господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню						
4	Кількість опрацьованих скарг, що надійшли на розгляд Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування, на 1 працівника (4 особи)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	25	13	-12
Зменшення показника (- 12 од.) пояснюється припиненням проведення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану у зв'язку прийняттям постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						

Якості						
1	Питома вага рішень про погодження проведення позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов у загальній кількості розглянутих Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування	Відс.	Внутрішньо-господарський облік	53	14	-39
Відхилення показника (-39 відс.) пояснюється припиненням проведення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану у зв'язку з прийняттям постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						
2	Питома вага рішень про задоволення скарг у загальній кількості розглянутих Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування	Відс.	Внутрішньо-господарський облік	50	48	-2
Зменшення показника (-2 відс.) пояснюється зменшенням надходження скарг у зв'язку з припиненням проведення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану у зв'язку прийняттям постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						

2023 рік

№ з/п	Показники	Од. вим.	Джерело інформації	Затверджено в паспорті бюджетної програми	Фактичні результативні показники	Відхилення
Продукту						
1	Кількість опрацьованих звернень органів ліцензування щодо погодження позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов	Од.	Внутрішньо-господарський облік	40	8	-32
Зменшення показника (-32 од.) зумовлено дією постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану», якою припинено проведення планових заходів державного нагляду (контролю) на період воєнного стану, а позапланові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються у певних випадках						

2	Кількість розглянутих звернень щодо роз'яснення законодавства у сфері ліцензування та дозвільної системи	Од.	Внутрішньо-господарський облік	250	221	-29
Зменшення показника (-29 од.) зумовлено зменшенням надходження відповідних звернень та у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану (Указ Президента України від 24.02.2024 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»)						
3	Кількість опрацьованих щорічних ліцензійних звітів органів ліцензування	Од.	Внутрішньо-господарський облік	393	472	79
4	Кількість опрацьованих щорічних звітів про виявлення провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без отримання ліцензії або у період зупинення дії ліцензії на 1 працівника (2 особи)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	73	84	11
Збільшення показників (+79 од.) та (+11 од.) опрацьованих щорічних звітів зумовлено тим, що органи ліцензування подають щорічні ліцензійні звіти з розмежуванням на частини виду господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню						
5	Кількість скарг, розглянутих Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування	Од.	Внутрішньо-господарський облік	80	18	-62
Відхилення показника (-62 од.) пояснюється зменшенням надходжень скарг на дії (бездіяльність) органів ліцензування щодо порушення ним законодавства у сфері ліцензування у зв'язку з дією постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану», якою припинено проведення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану						
Ефективності						
1	Кількість опрацьованих звернень органів ліцензування щодо погодження позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог	Од.	Внутрішньо-господарський облік	10	8	-2

	ліцензійних умов на 1 працівника (1 особа)					
Відхилення показника (- 2 од.) пояснюється меншим надходженням звернень органів ліцензування у зв'язку з дією постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						
2	Кількість розглянутих звернень щодо роз'яснення законодавства у сфері ліцензування та дозвільної системи на 1 працівника (8 осіб)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	14	28	14
Відхилення показника (+14 од.) пояснюється більшим розглядом звернень щодо роз'яснення законодавства у сфері ліцензування та дозвільної системи на 1 працівника (8 осіб при 18 осіб штатної чисельності)						
3	Кількість опрацьованих щорічних ліцензійних звітів органів ліцензування на 1 працівника (2 особи)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	197	236	39
4	Кількість опрацьованих щорічних звітів про виявлення провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без отримання ліцензії або у період зупинення дії на 1 працівника (2 особи)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	36	42	6
Збільшення показника (+39 од.) та (+6 од.) обумовлено тим, органи ліцензування подають щорічні ліцензійні звіти з розмежуванням на частини виду господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню та відповідно збільшення показника завантаженості на 1 спеціаліста						
5	Кількість опрацьованих скарг, що надійшли на розгляд Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування, на 1 працівника (4 особи)	Од.	Внутрішньо-господарський облік	20	18	-2
Зменшення показника (- 2 од.) пояснюється меншим надходженням для опрацювання на 1 працівника скарг на дії (бездіяльність) органів ліцензування (1 особа при 4 особах штатної чисельності)						

Якості						
1	Питома вага рішень про погодження проведення позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов у загальній кількості розглянутих Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування	Відс.	Внутрішньо-господарський облік	40	0	-40
Відхилення показника (-40 відс.) пояснюється меншою кількістю надходжень 8 од. запланованих 40 од. звернень відповідних органів ліцензування, прийнято 8 рішень про непогодження проведення позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов у зв'язку з дією постанови КМУ від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»						
2	Питома вага рішень про задоволення скарг у загальній кількості розглянутих Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування	Відс.	Внутрішньо-господарський облік	50	50	-

Інформація щодо окремих видатків, орієнтовно передбачених по ДРС та, зокрема, Департаменту ліцензування та дозвільної системи на 2022-2023 роки за КПКВК 8681010 «Керівництво та управління у сфері регуляторної політики та ліцензування» зазначена у додатку 3.

III. Варіанти досягнення цілі огляду витрат

1. *Назва варіанта 1.* Удосконалення процедури методичного керівництва органів ліцензування.

1.1. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Завдання 1. Розширення заходів щодо методичного керівництва органів ліцензування.

Завдання 2. Надання консультативно-методичної допомоги органам ліцензування.

Завдання 3. Підготовка методичних рекомендацій з питань ліцензування.

1.2. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив

Органи ліцензування	Підвищення ефективності виконання своїх функцій органами ліцензування.

1.3. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Завдання 1. – не потребує додаткового фінансування з загального фонду державного бюджету;

Завдання 2. – не потребує додаткового фінансування з загального фонду державного бюджету;

Завдання 3. – не потребує додаткового фінансування з загального фонду державного бюджету.

1.3. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Не виявлено	–

1.5. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Проведення нарад, семінарів, тренінгів, консультацій	ДРС	2025	Проведено відповідні заходи.

2. *Назва варіанта* 2. Підвищення ефективності та результативності реалізації державної політики у сфері ліцензування.

2.1. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Завдання 1. Узагальнення практики застосування законодавства та формування політики у сфері ліцензування і підготовка пропозицій щодо його вдосконалення.

Завдання 2. Забезпечення реалізації функції спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування в частині надання роз'яснень положень законодавства з питань ліцензування у сфері господарської діяльності.

Завдання 3. Забезпечення прозорості та прогнозованої державної політики у сфері ліцензування, яка направлена на формування сприятливого бізнес-клімату.

2.2. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Суб'єкти господарювання	Забезпечення збалансованості та прозорості взаємовідносин між органами ліцензування та суб'єктами господарювання.
Органи ліцензування	Підвищення рівня дотримання вимог та принципів Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

2.3. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Завдання 1. – не потребує додаткового фінансування з загального фонду державного бюджету;

Завдання 2. – не потребує додаткового фінансування з загального фонду державного бюджету;

Завдання 3. – не потребує додаткового фінансування з загального фонду державного бюджету.

2.4. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Ризик неконструктивної позиції зацікавлених органів під час погодження законопроектів.	Залучення експертів та проведення нарад, обговорень, тощо.

2.5. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Розробка пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»	ДРС	2025	Удосконалено норми Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».
Роз'яснення положень законодавства з питань ліцензування у сфері	ДРС	постійно	Надано 100% роз'яснень положень законодавства з питань

господарської діяльності.		ліцензування у сфері господарської діяльності.

IV. Порівняння варіантів

За умови вибору першого варіанта буде удосконалено процедури методичного керівництва органів ліцензування, активізовано діяльність спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування.

За умови вибору другого варіанта буде забезпечено повноваження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування в частині формування та реалізації державної політики у сфері ліцензування.

Запропоновані варіанти є поєднанням завдань та заходів щодо підвищення ефективності та результативності виконання Державною регуляторною службою України, як спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування, завдань з удосконалення законодавства і методичного керівництва, що сприятимуть максимальній ефективності і доповнюватимуть один одного.

Пропозиції Робочої групи щодо оптимального варіанта досягнення цілі огляду витрат

Відсутні.

V. Окремі пропозиції членів робочої групи

Відсутні.

Олексій МИХАЙЛОВ

заступник Голови Державної регуляторної служби України, голова робочої групи

Наталія БУДЧИК

директор Департаменту ліцензування та дозвільної системи Державної регуляторної служби України, заступник голови робочої групи

Члени робочої групи:

Світлана КІФ'ЯК	начальник Відділу бухгалтерського обліку та фінансового забезпечення – головний бухгалтер Державної регуляторної служби України	
Наталія СОФРОНОВА	начальник відділу методичного керівництва та інформаційного забезпечення діяльності органів ліцензування Департаменту ліцензування та дозвільної системи Державної регуляторної служби України	
Леся БАГАН	головний спеціаліст Сектору внутрішнього аудиту Державної регуляторної служби України	
Володимир РОМАНЧУК	заступник директора Департаменту видатків бюджету органів влади – начальник відділу державних органів Міністерства фінансів України	
Михайло ГОНЧАРЕНКО	віце-президент Міжрегіональної Академії управління персоналом, доктор економічних наук, професор	
Олеся ЗАЛУСЬКА	керівниця Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України»	
Володимир СТАВНЮК	голова інноваційного напрямку Торгово-промислової палати Ізраїль-Україна	
Юрій ГЕОРГІЄВСЬКИЙ	доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,	

голова вченої ради Науково-дослідного
інституту правового забезпечення
інноваційного розвитку Національної
академії правових наук України

Володимир МОРОЗ

кандидат наук з державного
управління, доцент, завідувач кафедри
публічного управління і проектного
менеджменту Державного закладу
вищої освіти «Університет
менеджменту освіти» Національної
академії педагогічних наук України

29 листопада 2024 року